

Aké sú vaše práva v leteckej doprave

ODŠKODNENIE

Život sa, aj keď veľmi pomaly, začína vracat do normálu. Spojené štáty už povolili zaočkovaným ľuďom cestovanie bez obmedzení. Európania si na plný návrat k predpandemickému stavu ešte počkajú, ale ich práva platia stále prísne a rovnako.

Tomáš Hospodár ^{@hn}
tomas.hospodar@mafrasllovakia.sk

Gr právnej úpravy leteckej prepravy nájdeme v troch európskych nariadeniach, ktoré, keďže sme členským štátom Európskej únie, sú priamo aplikovateľné a platia aj na území Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu nie je potrebná osobitná právna úprava v rámci nášho právneho poriadku.

Advokátka Mariana Koníková spolupracujúca s advokátskou kanceláriou Glatzová & Co vysvetľuje, že základom právnej úpravy, pokiaľ ide o práva cestujúcich, v prípade, keď došlo k odmietnutiu nástupu do lietadla, k zrušeniu alebo meškaniu letu, predstavuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004. Osobitné práva zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej preprave nájdeme v nariadení (ES) č. 1107/2006. A napokon, posledným je nariadenie (ES) 785/2004 stanovujúce požiadavky na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel, dodáva právnička.

Únia chce práva chrániť lepšie

Už dlhší čas pritom na európskej úrovni prebiehajú rokovania k reforme platných nariadení o právach cestujúcich v leteckej doprave a o zodpovednosti leteckých dopravcov. „Podstatou reformy je zaviesť pre cestujúcich nové a lepšie práva na informácie, starostli-

vosť a presmerovanie, ak uviaznú na letisku, ako aj odstrániť výkladové nezrovnalosti, a prispieť tak k jednotnému uplatňovaniu pravidiel v rámci Európskej únie,“ približuje Miroslav Ondáš, advokát spolupracujúci s advokátskou kanceláriou Glatzová & Co, a dodáva, že okrem toho by sa mal zlepšiť postup podávania sťažností spolu s opatreniami na presadzovanie práv cestujúcich, aby tí aj naozaj získali práva, ktoré im prináležia.

Pridlhé čakanie

V prvom rade, ak má let meškánie, platí všeobecná povinnosť leteckého dopravcu prevádzkujúceho daný let informovať cestujúcich o tom, ako dlho potrvá meškánie, kedy cestujúci odletí do cieľovej destinácie, a zároveň informovať ho o jeho právach. Letecký dopravca je zároveň povinný uspokojiť osobitné potreby osôb so zníženou pohyblivosťou vrátane potrieb osôb, ktoré ich sprevádzajú, a potrieb nesprevádzaných detí. „Práva a nároky cestujúcich pri meškanií letu sa odvíjajú od dĺžky meškania a vzdialenosti letu,“ vysvetľuje Veronika Pázmányová, partnerka advokátskej kancelárie Glatzová & Co. Ak je pri lete do 1 500 kilometrov meškánie aspoň dve hodiny oproti plánovanému času odletu, cestujúci má právo na osobitnú starostlivosť spočívajúcu v poskytnutí občerstvenia, ktoré sa zvyčajne poskytuje formou vouchera, ktorého hodnota zodpovedá času čakania, zabezpečenie dvoch bezplatných telefonátov, e-mailov alebo faxov, a ak meškánie lietadla

Pri meškanií odletu o viac ako päť hodín môže cestujúci požadovať vrátenie ceny zakúpenej letenky, a to za všetky nevyužitú časť cesty. SNIMKA: DREAMSTIME

zapríčinilo pobyt cestujúceho na jednu alebo viac nocí, tak aj ubytovanie v hoteli spolu s transferom medzi ubytovaním a letiskom. Pri letoch v rámci Európskej únie nad 1 500 kilometrov a pri letoch mimo Európskej únie vo vzdialenosti od 1 500 kilometrov do 3 500 kilometrov uvedené práva cestujúcemu prináležia až pri meškanií aspoň tri hodiny. Pri letoch mimo Európskej únie nad 3 500 kilometrov uvedené práva cestujúcemu vznikajú až pri štvorhodinovom meškanií, dodáva advokátka Veronika Pázmányová.

Čo robiť, ak dopravca starostlivosť neposkytne

Ak nastala situácia, že dopravca neposkytol alebo odmietol poskytnúť cestujúcemu uvedené starostlivosť, cestujúci si môže občerstvenie, ubytovanie alebo transfer zabezpečiť na svoje náklady, avšak len v miere primeranej okolnostiam konkrétneho prípadu. „V tomto prípade je potrebné uschovať si doklady o týchto výdavkoch a následne požiadať o refundáciu u leteckého doprav-

cu,“ radí právnik Miroslav Ondáš. Ak však uvedená starostlivosť bola dopravcom cestujúcemu ponúknutá a ten ju nevyužil, respektíve odmietol a zabezpečil si ju na vlastné náklady, takto vzniknuté náklady letecký dopravca neprepláca.

Osobitné odškodnenie

Okrem uvedeného práva na osobitnú starostlivosť v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie platí, že pri meškanií letu aspoň tri hodiny oproti plánovanému času priletu do cieľovej destinácie má cestujúci právo na osobitné odškodnenie, tak ako je to pri zrušení letu. Výška odškodnenia rovnako závisí od takzvanej ortodromickej vzdialenosti medzi letiskom odletu a priletu: pri vzdialenosti do 1 500 kilometrov je vo výške 250 eur, nad 1 500 kilometrov pri letoch v rámci Európskej únie a letoch mimo Európskej únie od 1 500 kilometrov do 3 500 kilometrov vo výške 400 eur a pri vzdialenosti viac ako 3 500 kilometrov v prípade letov mimo Európskej únie vo výške 600 eur.

o 50 percent, približuje advokátka Veronika Pázmányová.

A napokon, pri meškanií času odletu viac ako päť hodín je cestujúci oprávnený požadovať vrátenie ceny zakúpenej letenky, a to za všetky nevyužitú časť cesty, alebo namiesto toho požadovať spätočný let do prvého miesta odletu v prípade nadväzujúcich letov. Ak si však cestujúci tento nárok uplatní, už si nemôže od leteckého dopravcu nárokovať na ďalšiu pomoc ani na uvedené osobitné odškodnenie. „Preto sa pre cestujúcich i vzhľadom na súčasné ceny leteniek javí ako výhodnejšie počkať na omeškaný let a aj s veľkým meškaniím sa nechať dopraviť do cieľovej destinácie,“ radí advokátka Mariana Koníková. Za omeškánie lietadla si cestujúci následne môže uplatniť osobitné odškodnenie vo výške od 250 až do 600 eur. Uplatnenie tohto odškodnenia za meškajúci let nevyučuje nárok cestujúceho na ďalšiu náhradu, napríklad náhradu škody, ktorá mu v príčinnej súvislosti s meškaniím letu vznikla. Poskytnuté odškodnenie však môže mať za následok zníženie požadovanej ďalšej náhrady.

Čo všetko môže cestujúci pri meškanií letu požadovať, sa odvíja od dĺžky meškania a vzdialenosti letu.

Veronika Pázmányová,
partnerka advokátskej
kancelárie Glatzová & Co

Ak cestujúci využije presmerovanie ponúknuté zo strany leteckého dopravcu a cestujúci do cieľovej destinácie priletí náhradným letom s dvoj-, troj- alebo so štvorhodinovým meškaniím, a to v závislosti od vzdialenosti medzi letiskami, odškodnenie možno znížiť

Nie stále má cestujúci nárok na odškodnenie

Právo na odškodnenie však nevzniká, ak dopravca preukáže, že k meškaniu letu došlo z dôvodu mimoriadnych okolností, ktorým sa nedalo zabrániť ani v prípade, ak by dopravca prijal všetky primerané opatrenia. Týmto v zmysle judikatúry Súdneho dvora sú napríklad preťaženie letiska v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok, nestabilná politická situácia, nepriaznivé poveternostné podmienky, živelné pohromy či bezpečnostné riziká.

Ako si uplatniť nárok za zmeškaný let, čo robiť v prípade štrajku leteckého personálu a aké sú ďalšie práva cestujúcich, uvidíme v nasledujúcom vydaní rubriky práva a justície.

LEGISLATÍVA

Somálsky prezident Farmadžo podpísal zákon o predĺžení vlastného mandátu

INZERCIA

APVV Agentúra na podporu výskumu a vývoja

v súlade so Zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja v spolupráci so Sekciou vedy a techniky MŠVVaŠ SR

vyhlasuje

verejnú výzvu na podávanie žiadostí na riešenie spoločných projektov podporujúcich spoluprácu medzi organizáciami v Slovenskej republike